

Espezialitate-hizkeren didaktika Europako unibert sitate-eremuan Gaitasunetara zuzendutako irakasbidea¹

Joseba Ezeiza Ramos

Duela bi urte inguru, “Espezialitate-hizkeren eta terminologiaren II. jardunaldietan” aurkeztu nuen jada gai honi buruzko komunikazio bat (Ik. Ezeiza, 2007-a). Harako hartan gainbegiratu bat eman nahi izan nion espezialitate-hizkeren didaktikak azken urteotan egindako ibilbideari. Berrikuspen hartan saiatu nint zen azalt zen zein irizpide linguistiko, psikolinguistiko eta metodologikok ematen dioten funt sa azken urteotan espezialitate-hizkeren irakaskunt zan indarra hartuz joan den eredu didaktikoari.

Idea eta proposamen horiek oso lausoak ziruditen orain oso gut xira arte; alabaina, gorpuz z didaktiko sendoa josi dute Europako unibert sitate-eremuan. Hori dela eta, egokia iruditu zait gaiari berriro heldu eta beste astindu bat ematea artikulu honetan. Oraingoan, goi-mailako unibert sitateko ikasketen marko berriak ezart zen duen testuinguruan egingo dut espezialitate-hizkeren didaktikaren azterketa.

0. Sarrera

Hiru dira hurrengo orrialdeotan jorratuko ditudan kontuak.

- Lehenik eta behin, argibide bat zuk emango ditut Europako Unibert sitate Eremuak dakart zanberrikunt zeiburuz.
- Ondoren, saiaturko naiz azalt zen zein diren Europako Unibert sitate Eremuak berak aldarrikat zen duen eredu didaktikoaren gakoak
- Azkenik, gaingiroki aurkeztuko dut EHUren Euskal Filologia Sailak esku artean duen proiektu bat, Europako Unibert sitate Eremuak (EUE) zabaldu duen bide horretatik abiat zea bilat zen duena.

1. Komunikazio- rako gaitasunen garrant zia EUEn

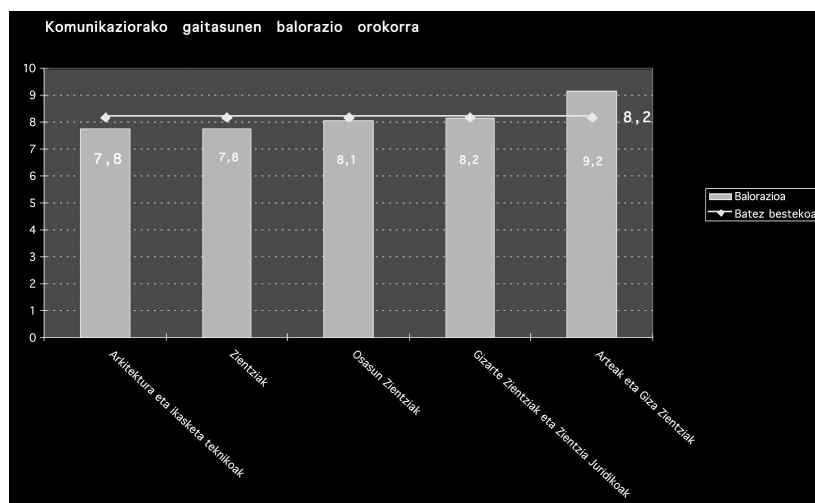
Jakina denez, Europako Unibert sitate Eremuak goi-mailako ikasketen konbergent zia bilat zen du Europako Batasunaren barrutian (González, 2007). Eta konbergent zia horrek hainbat aldaketa ekarri ditu unibert si-

tatera. Izan ere, goi-mailako ikasketen jomugak norabide berrian jarri zein eskatzen du. Eredu honen arabera, unibertitatearen helburua da ikasleak gaitzen eraginkortasunez egin ahal izan dituzaten aurretik ikaturik etorriko diren eginkizun akademiko, profesional eta sozialak; beti ere, tituludun horientzat gizarteak aurreikusten dituen ardurak gogoan, eta gizarteak berak arlo bakoitzean dituen lehentasunak kontuan hartuta. Horrexegatik atxikitzen zaio hain estu EUEari “gaitasunetara zuzendutako irakasbidea” izena hartu duen jokabide metodologikoa².

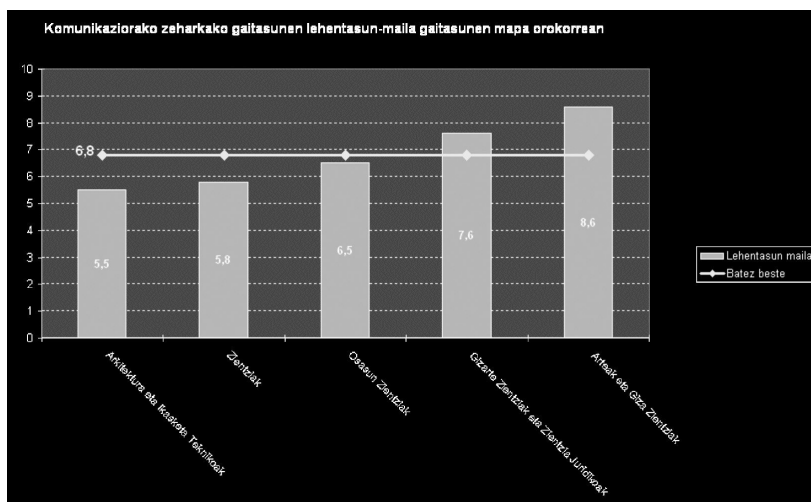
Hurbilpen didaktiko honek dezente nahastu ditu unibertitatearen bazterrak azken hilabeteotan, eta hainbat ere harrotu ditu bertan. Baina, beharbada, komeni da argitu zein gaitasunetara zuzendutako irakasbidea ez dela, berez, hurbilpen metodologiko berria. Izan ere, aspaldi bota zituzten erroak gure inguruan lan giroko Etengabeko Prestakuntza Zaharduta Lanbide Heziketan⁴. Derrigorrezko Hezikuntza zer ere oraintsu sartu da jokabide hau curriculum berriaren eskutik⁵. Bestalde, eta komunikaziorako gaitasunez ari garelarik, esan beharra dago EUEak ekarritako haizeak onuragarriak izan direla. Izan ere, marko berri honek unibertitatearen jomugan eta lehentasunen lehen lerroan jarri ditu komunikaziorako gaitasunak. Hori egiaztatuzeko EUEari begira argitaratu diren dokumentuetara jo besterik ez dugu.

Lehenik eta behin titulazio berriak diseinatuzeko argitaratu diren Liburu Zurietara⁶ jotzen badugu, hantxe aurkituko ditugu galdeketa zabal baten emaitzak. Datu horiek ikasleek, irakasleek, egresatuen eta enplegu-emaitzen iritziak jasotzen dituzte. Emaitza zehatza oso argi iradokitzen du zein den komunikaziorako gaitasuneko ikaskuntza planetan izan beharreko tokia. Jarraian t xertatu ditugun bi irudietan ikus daitezkeenez (Ik. 1. eta 2. irudiak), komunikaziorako gaitasuneko 8,2ko garrantzia aitortzen zaie, batez beste, eta lehentasun osokoak edota lehentasun handikoak dira titulazio gehienek kasuan.

1. irudia.
Komunikaziorako gaitasuneko batez besteko balorazioa

2. irudia.
Komunikaziorako
gaitasunen
lehetasun-maila

Xehetasun gehiago : <http://www.euskaraztrebat zen.org>

Titulazio berriak garat zeko UPV/EHUK eman dituen gida-lerroen dokumentuan ere oso argi ikusten da aint zatespen horren isla. Izan ere, jarraian t xertatu dugun pasarteetan ikus daitekeenez, titulazio berrietarako bost helburu orokor ezart zen dira. Bada, bost horietatik lautan, komunikaziorako gaitasunak ezinbesteko aldagai dira.

Graduko ikasketen helburua ikasleek prestakunt za orokorra jasot zea, diziplina batean edo gehiagotan, eta lanean arit zeko prestat zea da. Horrela, bada, ikasleek ikasketetan zehar bereganatu beharreko gaitasun orokorrak eta espezifikoak eta titulua emateko exijitu daitezkeenak zehaztu egin behar dira. Gaitasun horiek ebaluat zeko modukoak izan behar dira eta, gut xienez, oinarrizko gaitasun hauek bermatu beharko dituzte:

- a** Ikasleek, bigarren hezkunt za orokorretik abiatuta, ikasketa alor jakin bati buruzko ezaguerak izan eta horiek ulert zen dituztela frogat zea. Testuliburu aurreratuetan oinarrit zen bada ere, ikasketa alor horren abangoardiari buruzko ezaguerekin loturiko zenbait alderdi barne hart zen ditu.
- b** Ikasleak gai izatea beren ezaguerak lan-jardunean aplikat zeko, era profesionalean, eta beren ikasketa alorarekin zerikusia duten argudioak emanez eta defendatuz eta arazoak ebaz ziz egiaztatu ohi diren gaitasunak bereganat zea.
- c** Ikasleak gai izatea datu garrant zit suak bildu eta interpretat zeko, gizar-teari, zient ziei edo etikari loturiko gai nabarmenei buruzko gogoeta egin eta irit zia eman ahal izateko.
- d** Ikasleek informazioa, ideiak, arazoak eta konponbideak azaldu ahal izatea, adituei nahiz adituak ez direnei.
- e** Ikasleek ondorengo ikasketei autonomia handiz ekiteko beharrezko trebetasunak garatu izana (2008ko ot sailaren 6ko EHAA)

Hain zuzen ere, horrexegatik, UPV/EHUren Euskararen Plan Gidariak ⁸ bermatu nahi izan du ikasle guztiek aukera izan dezatela gaitasun horiek berariaz lant zeko euskaraz, eta, beste neurri bat zuen artean, 12 irakas-
-kreditu gorde ditu helburu horri begira titulazio guztietan. Kreditu horiek bi irakasgaitan mamituko dira.

Ikasgai horietako bat zehat zagoa izango da, eta titulazio bakoit zaren eduki eta beharretatik sortutako premia linguistiko eta terminologikoetara egokituko da. Ikasgaien izenean islatuko da dagokien titulazioarekin duten lotura; izan ere, ez dute «Euskara tekniko» izena hartuko, baizik eta «Euskara juri-diko», «Kazetarit zaren euskara», «Medikunt zaren euskara», eta abar. Izen horiek titulazioaren curriculumaren eta lan-arloen berri emango digute.

Bigarren hautazko ikasgaia zeharkakoa izango da; izan ere, bertan ikasiko diren trebetasunak beharrezkoak izango dira euskaraz ikasten duen edozein ikaslerentzat, hautatu duen ikasketa edozein izanik ere. Ikasgai horretan ikasleek estandarizazio- prozesuko arauak landu eta hobeto ezagutuko dituzte, eta komunikazio-egoera desberdinetan nola erabili behar diren ikasiko dute. Ikasgai horrek izen orokorragoa izango du; adibidez, «Euskararen araua eta erabiler»a. Zeharkakoa izango denez, ikasgai hori ez da egongo titulazio zehatza bati loturik. Titulazio desberdinetako ikasleek ikasi ahal izango dute, baina komenigarria da berdinak ez izanik ere, antzekoak diren titulazioak izatea (Euskararen Plan Gidaria, 2007: 68-69).

Ageriko denez, testuinguru berriak aukera paregabeak zabaltzen dizkio espezialitate hizkeren irakaskuntzari unibertitatean. Baina, modu berean, erronka hainbaten aurrean ere jartzen du espezialitate hizkeren didaktika.

- Hasteko, Europako Unibertitate Eremuak eskatzen du espezialitate hizkerak lantzea titulazio bakoit zerako aurreikusten diren helburuei estu-estu atxikita; hau da, titulazio bakoit zean aurreikusten diren egin-kizun akademiko, profesional eta sozialei begira. Horrek azterketa- eta planifikazio-lan arretat sua eskatzen du, noski (Ik. García eta Troyano, 2006; Gangaram et al., 2007; López eta Edwards, 2007; Sanz, 2007; Pérez eta Zayas, 2007...).
- Bestalde, Europako Unibertitate Eremuak eskatzen digu espezialitate hizkerak gizarte-proiektzioan lantzea. Hau da, kontuan hartuta zein diren kasu bakoit zean jomugan hartu behar dugun jardun-eremu akademiko zein profesionalak biltzen dituen diskurtso-komunitateen praktikak, eta euren dinamika eta dimentsio sozialak. Aldagai horiek bereziki garrantzitsuak dira euskararen kasuan, zeren, dakigunez, euskarak ez baitu arlo guztietan hedadura bera, eta ez normalizazio-maila berbera ere (Ik. Zabala & Elordui, 2006; Elordui, 2007).
- Horrez gain, Europako Unibertitate Eremuak irakasteko modua aldatzeko ere eskatzen digu. Orain helburu nagusia ez da mugatzen ikasleei espezialitate-hizkeren ezaugarriak eta gakoak zein diren “erakustera”. Orain, erronka nagusia da baldintza egokiak sortzea ikasgelan, ahalbidetuz zeko ikasleek urratu esanguratuak eman dituzten jomugan duen jardun-eremu akademiko eta profesionalean integratzea aldera (Ik. Cassany, 2006; Alcaraz et al., 2007; Castelló et al., 2007 eta Sanz, 2007).

Ikusten denez, ez dira nolanhikoak testuinguru berrian kontuan hartu beharreko baldintzak eta aldagaiak. Espezialitateko hizkeren didaktikak oso aintzat hartu behar ditu, ezinbestean, baldintza horiek. Eta horixe da, hain zuzen ere, “gaitasunetara zuzendutako irakasbideak” bilatzen duena; alegia, erantzen zuten koherentea ematea Europako Unibertsitate Eremuak aurrean jartzen dizkigun erronka horiei guztiei. Ikus dezagun, bada, zertan diren hurbilpen metodologiko horren oinarriak eta aldarrikapenak.

2. Gaitasunetara zuzendutako irakasbidearen oinarriak

Gaitasunetara zuzendutako irakasbideak hiru iturritan bilatzen ditu bere funt sak: a) kualifikazio profesionalen marko zabalak; b) komunikazioaren paradigma; eta c) hizkuntza zalaritza aplikatua.

- Kualifikazio profesionalen markoak⁹ estalpea ematen die azken boladan hain entzuten suak egin diren gaitasunen ingeniariari zari, bikaintasunaren eta kalitatearen ereduari, estandarretan oinarritutako ebaluazio-sistemei edota bizitza osoko ikaskuntza zaren ikuspegiari, besteak beste.
- Komunikazioaren paradigmari¹⁰ ere hainbat ikuspegiak egiten dizkionte ekarpenak: ekintza komunikatiboaren teoriak, hurbilpen soziokritikoak, eta konplexutasunaren ikuspegiak, beste batzuen artean.
- Hizkuntza zalaritza aplikatua, bestalde, espezialitate-hizkeren ikerketa eta didaktikarako funtsezkoak diren hainbat diziplinaren bilgune da¹¹: soziolinguistika, pragmatika, diskurtsoaren analisia, estilistika, terminologia, hizkuntza zalaritza konputazionala eta abar.

Zertan datza, bada, hiru iturri horietatik gaitasunetara zuzendutako irakasbideari egiten zaion ekarpena?

- Kualifikazioaren markoak tresna eta irizpide egokiak eskaintzen dizkigu finkatu ahal izateko zein eginkizunetarako prestatu behar ditugun berritza eta lehentasunez unibertsitateko ikasleak.
- Komunikazioaren paradigmak, bere aldetik, tresna eta irizpide egokiak eskaintzen dizkigu zehaztu ahal izateko zein diren eginkizun horien eskakizun komunikatiboak.
- Hizkuntza zalaritza aplikatua, azkenik, tresna eta irizpide egokiak eskaintzen dizkigu aztertu eta sistematizatu ahal izateko jomuga dugun diskurtso-komunitateak baliatzen dituen praktika komunikatiboentziko sozial, funtzional, diskurtso sibo, estilistiko eta terminologikoak.

Horretatik, hiru dira gaitasunetara zuzendutako irakasbideari funtsezkoak ematen dioten ideiak:

- Gaitasunaren beraren kontzeptua.
- Komunikazioa ekintza gisa aldarrikatzen duen ikuspegia.
- Komunikazioak jokoan jartzen dituen ahalbideak zein diren argit zentzudun ereduak. Bereziki, gaitasun komunikatiboaren teoriaren arian proposatutakoak.

Gaitasunaren kontzeptua ondo argituta dator UPV/EHUren Irakaskuntza Berritzailearen Planaren dokumentazioan proposatzen den definizioan. Hona hemen zer dioen:

Gaitasunak beren barruan hartzen dituzte ezagupenak, trebetasunak (intelektualak, eskuzkoak, sozialak, etab.), jarrerak eta baloreak. Horien bidez titulatuak bermeekin egingo dituzte aurre-arazoaren konponketari edo testuinguru akademiko, profesional edo sozial jakin batean gai batean esku hartzeari. [...] (Gaitasunak) arazoak konpontzeko baliabideak eman behar dituzte, hau da, gaitasunak edukitzeak “ezagupenak, trebetasunak... konbinatzea” dakar. Bestalde, gaitasunak testuinguru jakin batean garatu behar dira: akademikoa, profesionala eta soziala (Iturria: UPV/EHUren titulazio gidaren erabilitako terminoen zerrenda).

Definizio horretan gaitasunetara zuzendutako eredu guztiek gaitasunei aitortzen dizkieten ezaugarriak azpimarratzen dira. Horrenbestez:

- Lehenik eta behin, gaitasunak ezagutuz, trebetasunen eta jarreraren konbinazioaren emaitza dira.
- Gaitasunak, bestalde, arazo eta erronkei aurre egiteko ditugun baliabideen bitartez azaleratzen dira.
- Eta, azken batean, gaitasunak eskumena ematen dute testuinguru jakin batean eginkizun jakin batzuk egiteko.

Horiek dira, hain zuzen, gaitasunetara zuzendutako irakasbideak abiapuntutzat hartzen dituen oinarritzko ideiak. Komunikazioaren kontzeptua, bestalde, Europako Erreferentzia Markoak (Europako Kontseilua, 2001) aldarrikatzen duen “ekintza bideratutako ikuspegiaren” hatzarrean argituzendigu:

Hizkuntza erabilerak –ikaskuntza ere barne hartzen du–, erabiltzaileak gizabanako eta gizarte-eragile diren aldetik, **gaitasun orokor** zein **komunikazio-gaitasun** batzuk garatu zendentuzten pertsonen jarduerak hartzen dituzte bere baitan. Pertsonen, **hizkuntza jarduerak** gauzatuz, **testuinguru** desberdinetan eta **baldintza** eta **muga** desberdinen mende erabiltzen dituzte eskuragarri dituzten gaitasunak. Jarduera horiek gauzatuz **prozesu** batzuk abiarazi behar dituzte, **arlo** espezifikotik **gai** jakin batzuei buruz **testuak** ekoizteko eta jasotzeko, eta egin beharreko **atazak** gauzatuz zeko egokien irizten dieten **estrategiak** erabili behar dituzte. Jarduera horien gainean duten kontrolaren bidez, parte-hartzaileek beren gaitasunak sendotu edo aldatu dituzte (Europako Kontseilua, 2001:19).

Agerikoenez, ekintza bideratutako ikuspegiaren hatzarrean komunikazioaren paradigmatikoa oinarritzko zuzena da. Eta horrexegatik, hain zuzen ere:

- Hizkuntza erabileraren beregintasuna aldarrikatzen duen gizarte-jardueraren funtzio osagai gisa.
- Ildo beretik, komunikazioaren berariazotasuna gizarte-jardueraren lau aldagairekin lotzen du: a) testuinguruko baldintza eta mugak; b) komunikazioa egituratzen duten prozesuak eta eragiketak; c) praktika komunikatiboak barne hartzen dituen hizkuntza-jarduerak; eta d)

diskurt so-komunitate bakoit zak berezko dituen testu-generoak eta erregistroak.

- Horrez gain, gogorarazten digu komunikazioak askotariko ahalbideak jartzen dituela jokoan, eta arrakasta komunikatiboa ez datzala soilik eta bakarrik ahalbide linguistikoetan.

Alde horretarik, “ekintzara bideratutako ikuspegia” guztiz bat dator Bachman eta Palmer-ek (1996) komunikazio-gaitasunaren egitura azaltzeko proposatutako ereduarekin.

Hona hemen Bachman eta Palmer-en (1996) ereduaren osagai nagusien zirrimarra:

- *Ahalbide orokorrak*: gaitasun existentzialak / gaitasun instrumentalak.
- *Ahalbide linguistikoak*:
  - Osagai pragmatikoa: soziolinguistikoa eta funtzionala
  - Egiturazko osagaia: diskurtzibo-testualak eta gramatikal-estilistikoa
  - Osagai lexiko-semantikoa
- *Ahalbide estrategikoak*: egiten jakin / ikasten jakin.

Eredu horren arabera, komunikazioan hiru ahalbide-mota jartzen ditugu jokoan: ahalbide orokorrak, ahalbide linguistikoak, eta ahalbide estrategikoak.

- 1** Lehen multzoan bi dira espezialitate-hizkeren kasuan bereziki kontuan hartu beharreko ahalbide motak: existentzialak eta instrumentalak. Ahalbide existentzialak zerikusia dute unibertitateko egonaldian ikasleek bizi behar duten nortasun-identitate aldaketarekin (Ricento, 2005: 904), beti ere, jomugan dutela komunitate akademiko eta profesionalean integratzea (Cassany, 2006: 30-31). Ahalbide instrumentalak ildo berekoak dira, baina zerikusia dute jardun-eremu akademiko eta profesionalean baliatzen diren praktika komunikatiboen moldeekin. Adibidez, aurkezpen akademikoetan “Power Point” eta antzeko programak erabiltzen jakitearekin.
- 2** Bigarren multzoan hiru ahalbide-mota bereizten dira: hizkuntzaren osagai pragmatikoarekin lotutakoak, hizkuntzaren egiturazko alderdiarekin lotutakoak eta ahalbide lexiko-semantikoa. Denak dira garrantzitsuak su komunikazio akademiko eta profesionalean, baina, zalantzarik gabeko osagai terminologikoa da lehentasun handienekoa. Izan ere, terminologia da espezialitateko diskurtsoaren hizkuntzaz-baliabide adierazgarrietako bat (Cabr e, 1999).
- 3** Azken multzoak ahalbide estrategikoak biltzen ditu. Ahalbide hauek kontrola ematen diote ikasleari bere buruaren, bere jardunaren eta komunikazio-egoeraren gainean, oro har. Izan ere, gaitasun estrategikoei esker, ikaslea gai izango da berezko dituen orotariko ahalbideak norabide egokian lerratu, eta testuinguruaren eskakizunen aurrean modu eraginkorrean erantzuteko. Bestalde, ahalbide estrategikoak

funt sezkoak dira esperient ziatik bertatik modu autonomoan etengabe ikasteko bizit za osoan zehar (Kolb, 1984 eta Kohonen 1992, 1999 eta 2001).

Horiek dira, bada, gaitasunetara zuzendutako irakasbideari euskarria ematen dioten ideiak. Ondorengo irudian jasot zen da horiek guztiek egiturat zen dituen marko metodologikoaren eskema (Ik. 3. irudia). Bertan laburbilt zen dira gaitasunetara zuzendutako irakasbidearen aldarrikapen nagusiak. Hona hemen, labur-labur adieraziak:

- 1 Gaitasunetara zuzendutako irakasbidearen arabera, *eginkizun akademiko, profesional eta sozialek* izan behar dute esku-hart ze didaktikoaren sorburu, bitarteko eta jomuga. Horrexegatik azalt zen dira eginkizun horiek irudiaren erdigunean.
- 2 Izan ere, esku-hart ze didaktikoaren helburua da *ikasleari laguntzea* urrat s esangurat suak ematen *komunitate akademiko eta profesionalen integratu ahal izateko*. 3. irudian, ikaslearen unibert so hori obalo gorriaren bidez irudikat zen da; jardun-eremu akademiko eta profesionala, aldiz, obalo urdinaren bidez.
- 3 Baina prozesu hori ez da berez eta besterik gabe gertatuko. Hainbat ahalegin eskatuko dizkio ikasleari:
  - Lehenik eta behin, ikasleak *kont zientzia hartu* beharko du *testu-guru akademiko eta profesionalak* komunikazioari ezart zen dizkion baldint zaeta mugez.
  - Bestalde, ikasleak gut xieneko *trebetasuna eskuratu* beharko du jardun-eremu horretan komunikazioa egiturat zen duten *prozesu eta eragiketei* aurre egiteko.
  - Ildo beretik, hain bateko *autonomia garatu* beharko du jardun-eremu horretan ohikoak diren *praktika komunikatiboetan* esku hart zeko.
  - Horrez gain, ondo *ezagutu eta baliatu* beharko ditu diskurt so-komunitate akademiko edo profesionalaren adierazgarri diren *testu-generoak eta erregistroak*.
- 4 Horrek esan nahi du unibert sitateko egonaldian hainbat ahalbide esnatu, piztu eta suspertu beharko dituztela ikasleek. Eta, beharrezkoa bada, ahalbide horiek zorroztu, sendotu, zabaldu edota aberastu ere egin beharko dituzte. Zein dira ahalbide horiek? Bada lehen esandakoaren ildotik:
  - Ahalbide soziopert sonalak eta ahalbide instrumentalak
  - Hizkunt zaren osagai pragmatikoarekin zerikusia dutenak
  - Hizkunt zaren egiturazko osagaiarekin zerikusia dutenak
  - Ahalbide lexiko-semantikoak / ahalbide estrategikoak.

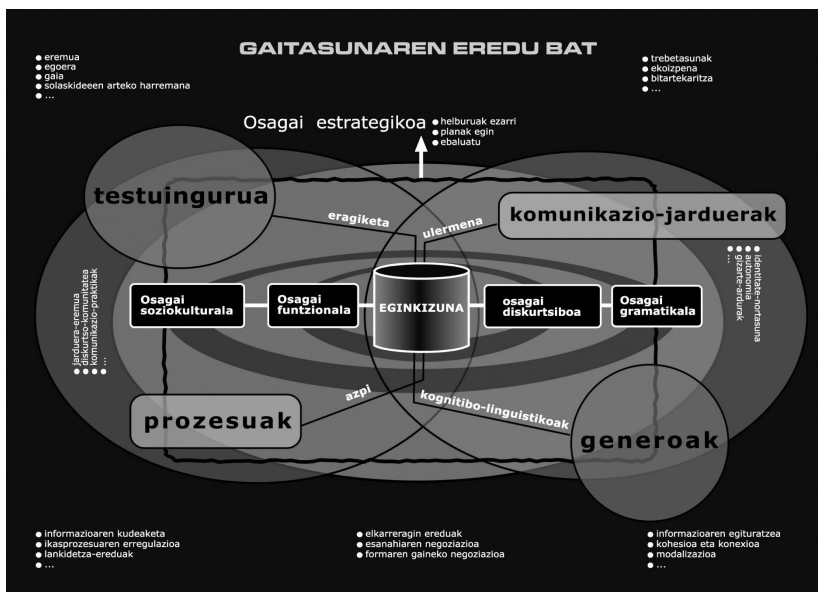
Ahalbide soziopert sonalak (existent zialak) ikaslearen eremuan kokat zen dira eredu honetan (obalo gorrian). Ahalbide instrumentalak,

aldiz, diskurt so-komunitatearen eremuan (obalo urdinean). Ahalbide linguistikoak (hau da, hizkunt zaren osagai pragmatiko eta egitura-zkoekin zerikusia dutenak) ezker-eskuin zabalt zen den ardat z zurian daude jasota. Ahalbide lexiko-semantikoeak, beren aldetik, ahalbide linguistikoak josi egiten dituzte; beraz, zeharkako ardat zari ematen diote euskarria. Eta ahalbide estrategikoeak, azkenik, hesia jart zen diote komunikazioak berezko duen ezegonkortasun eta dinamikotasunari; horregatik, azalt zen dira irudi honetan sistema osoaren inguruan.

Horiexek dira, bada, “gaitasunetara zuzendutako irakasbideak” egiturat zen duen eredu didaktikoaren osagai nagusiak.

3. irudia.
Komunikaziorako
gaitasunak garat zeko
marko orokorra
(Ezeiza, 2007-b)

3. Lan-ildo berriak

Ikusten dugunez, ez dira nolanhikoak Europako Unibert sitate Eremuak espezialitateko hizkeren didaktikari aurrez aurre jart zen dizkion erronkak. Erronka horiei modu egokian erant zun ahal izateko ikerketa-, berrikunt za- eta garapen-proiektu bat jarri genuen mart xan duela urte bete inguru Euskal Filologia Saileko irakasle bat zuek: PREST proiektua, alegia. Proiektu honek EHUren Gipuzkoako Campuseko Errektoreordet zaren eta Gipuzkoako Foru Aldundiaren lagunt za izan du lehen fasean. Baina, ondoren, beste proiektu bat zuekin egin du bat, eta eskuratu du, halaber, hainbat enpresaren babesa ere. PREST proiektuak hiru helburu orokor ditu.

– Ikerketaren ardat zean, PREST proiektuaren helburua da fi nkat zea zein eginkizunetarako prestatu behar ditugun unibert sitateko ikasleak, zein diren eginkizun horiek dituzten eskakizun komunikatiboak eta horrenbestez, zein ahalbide landu behar diren eskakizun horiei eraginkortasunez erant zun ahal izateko.

- Garapenaren ardat zean, egitasmoaren helburua da tresna, baliabide eta eduki egokiak prestatzea gaitasun akademiko eta profesional horiek euskaraz landu ahal izateko.
- Berrikuntza zean ardat zean, azkenik, helburua da tresna, baliabide eta eduki horien diseinua bertan bertan xertatzea informazioaren, komunikazioaren eta jakintza zean gizaratearen irizpideak eta estandarrak.

3.1. PREST ikerketa

PREST egitasmoaren lehen helburuari erant zuteko titulazio berrien Liburu Zurieta joko genuen. Eta lehenik eta behin, hirurogei titulaziotarako proposatu diren **gaitasun espezifikoen zerrenda** karakatu genituen komunikazioa berezko eta mugat zaila zutenen bila. Tankera horretako 500 bat gaitasun aurkitu genituen Liburu Zurieta. Zerrenda aztertu, eta ikusi genuen, gutxi-asko, zortzi eginkizuni at xikitzen zitzaizkiela gaitasun espezifiko horiek. Hona hemen gaitasun-atel horien zerrenda.

1. **Gaitasun atala:** Dokumentazio-lanera gaitasunak
2. **Gaitasun atala :** Eginkizun akademikoekin lotutako gaitasunak
3. **Gaitasun atala :** Eginkizun teknikoekin at xikitako gaitasunak
4. **Gaitasun atala:** Jakintza zean zabalkundearekin eta hezkuntzarekin lotutako gaitasunak
5. **Gaitasun atala :** Gizarte-komunikazioarekin lotutako gaitasunak
6. **Gaitasun atala :** Berariazko jardun profesionalari at xikitako gaitasunak
7. **Gaitasun atala :** Pertsonarteko komunikazioarekin /talde-lanarekin lotutako gaitasunak
8. **Gaitasun atala :** Eginkizun juridiko eta administratiboekin lotutakoak

Lan honen amaieran dauden eranskinetan ikusi daitezke, adibide modura, hirugarren eta bosgarren multzoa osatzen duten eginkizun akademiko, profesional eta sozialak, jakintza-arloen arabera zerrendatuta (**Ik.** 1a eta 1b eranskinak). Zerrenda horietan argi ikusten da zein den gaitasun-atel horien dimentsioak goi-mailako titulatuena zereginen markoan.

Zerrenda horiek esku artean genituela, lanaren bigarren etapari ekin genion. Etapa horretan aztertu genuen zer nolako **eskakizun komunikatiboak** dituzten jakintza-arlo bakoitz zean jomuga hartu beharreko eginkizunek. Eskakizun horiek identifikatzeko lau alderdi hauek aztertu genituen:

- a Zer nolako **testuingurutan** esku hartu zeko trebatu beharko duten jakintza-arlo bakoitz zeko ikasleek: komunikazio-eremuak, komunikazioaren xedeak, gaiak, gaien trataera...
- b Zer **komunikazio-molde** nagusitzen den den testuinguru horietan: baldintza zafisikoak, solaskidetza-ereduak; euskarriak.

c Zein diren funt sezko **komunikazio-jarduerak** jardun-eremu bakoit zean: ulermen-jarduerak, ekoizpen-jarduerak, ahozko komunikazioa, komunikazio idat zia, bitartekot za, elkarreragina...

d Zein **testu-genero eta erregistro** baliat zen diren jakint za-arlo bakoit zean: genero akademikoak, genero profesionalak...

Lan horren emait zak eranskinetan jasota daudenen moduko hamar taulatan antolatu eta sistematizatu genituen (**Ik.** 2a eta 2b eranskinak).

Azkenik, aztertu genuen nolako **ahalmen komunikatiboak** garatu behar dituzten jakint za-arlo bakoit zeko ikasleek unibert sitateko egonaldian, beti ere, aurreikusten diren eginkizun akademiko, profesional eta sozialak bete ahal izateko. Kontu hau argit zeko, Liburu Zurietara jo genuen berriro ere eta arretaz aztertu genituen titulazio berrien helburuen zerrendak, eta titulazio bakoit zerako aurreikusten diren profi l profesionalen deskribapenak. Dokumentu horien azterketa Bachman eta Palmerren (1996) komunikazio-gaitasunaren ereduari jarraiki egin genuen, eta eskuratutako deskriptoreak sei kategoria hauen arabera sailkatu genituen:

1. **mult zoa.** Komunikazio akademiko eta profesionalerako trebetasun pert sonal eta sozialak
2. **mult zoa.** Komunikazio akademiko eta profesionalerako trebetasun instrumentalak
3. **mult zoa.** Testuinguruko eskakizunetara makurt zeko trebetasun funt zionalak
4. **mult zoa.** Diskurt so akademiko eta profesionalaren gakoan ezagut za eta erabilerarekin lotutakoak
5. **mult zoa.** Estilo-arau akademiko eta profesionalen ezagut za eta erabilerarekin lotutakoak
6. **mult zoa.** Berariazko baliabide lexikoen ezagut za eta erabilerarekin lotutakoak

Lehen bi mult zoetan ahalbide orokorrak bilt zen dira, eta beste lauretan ahalbide linguistikoak (ahalbide pragmatikoak, hizkunt zaren egituraren ezagut zarekin lotutakoak eta ahalbide lexiko-semantikoak). Lan honen amaieran erant si ditugu, adibide modura, dokumentatutako deskriptoreen lagin bat zuk (**Ik.** 3a eta 3b eranskinak).

Ahalbide estrategikoak albo batera ut zi genituen azterketa honetan, alde batetik, beste kategorietan integratuta datozelako nolabait eta, bestetik, estrategien garapena ez dagokiolako soilik komunikazioaren alorrari. Ahalbide estrategikoen garapenak lotura zuzena du unibert sitatearen eredu pedagogiko orokorrarekin.

3.2. *PREST garapena*

Ikusi berri dugunez, PREST ikerketak oso emait za jakingarriak eskaini zituen, besteak beste, Euskal Herriko Unibert sitatearen Euskararen Plan Gidaritik eratort zen diren irakasgai berriak diseinat zeko balio izan zute-

nak. Lan honen amaieran t xertatu dugu, adibide gisa, PREST proiektuan oinarrituta garatu dugun irakasgai baten programa (Ik. 4. eranskina). Programa horiek garat ze aldera, beste ekimen bat zuk jarri ditugu abian:

- Irizpen tekniko eta didaktiko bat eskatu genion arlo honetan aditua den Ainhoa Ezeizari (A. Ezeiza, 2008), baliabide telematikoak diseinat zen hasi ahal izateko.
- PREST eskuliburua idazten hasi gara Euskara Errektoreordet zaren lagunt zaz.
- Ildo honetan lanean ari diren beste zenbait erakunderekin hit zarmenak egiteko aukerak aztert zen hasi gara: Mondragon Unibert sitatea, Deustuko Unibert sitatea, Bart zelonako Unibert sitatea, Pompeu Fabra unibert sitatea....

Gure helburua da hiru urteko epealdian Euskal Filologia Sailaren irakaskunt za-eskaint zarenberrit ze-lana amaitua izatea: edukiak, baliabi-deak, metodologia...

3.3. PREST berrikunt za

Esan dugunagatik, irakaskunt zaren berrikunt za ezin da mugatu programak moldatu eta egokit zera. Izan ere, Europako Unibert sitate Eremuak dakart zan erronkei aurre egin ahal izateko baliabide tekniko egokiak ere behar dira. Horrexegatik, PREST proiektuak hainbat lan-ildo zabaldu ditu IKTen erabilera eta aplikazio didaktikoa aztertu eta lant ze aldera.

Alde batetik, plataforma birtual bat sortu dugu Moodle erabiliz, proiektu honen ingurura bilt zen diren ekimen eta lanak modu egokian kudeatu ahal izateko (Ik. <http://www.euskaraztrebat zen.org/lanean>).

Bestetik, “Espezialitate Hizkeren Lantegia” izeneko aplikazioa garat zen hasi gara Euskal Herriko Unibert sitatean I-Amet za talde teknologikoa- rekin egin duen lankidet za-hit zarmen bat baliatuta. Lantegi hau hainbat web aplikaziok osatuko dute: corpus erremintak izango dituen datu-base dokumentala, erabilt zaileen beharren araberrako glosategiak egitea ahal-bidetuko duen datu-base terminologikoa, estilo-auziak lant zeko eta sistematizat zeko beste trena bat, eta abar. Probetarako prototipoa 2008ko amaiera aldera egongo da amaituta.

Azkenik, eta ekimen honi diment sio zabalagoa emate aldera, GARATERM proiektua jarri dugu oraint xe abian. Proiektu hau Igone Zabala irakasleak zuzent zen du, eta espezialitateko hizkeren garapen lexiko-diskurt siboaren inguruko ekimenen bilgune izan nahi du (Ik. Zabala, 2008). Aurrerant zean, bada, PREST proiektuak GARATERM egitasmoaren estalpean egingo du bere bidea. Helburua da komunikazio eta diskurt so akademiko eta profesionalaren esparruan abian jarriko diren beste proiektuekin osagarritasuna bilat zea, eta arlo honetan lanean ari garenon koordinazioa erraztea.

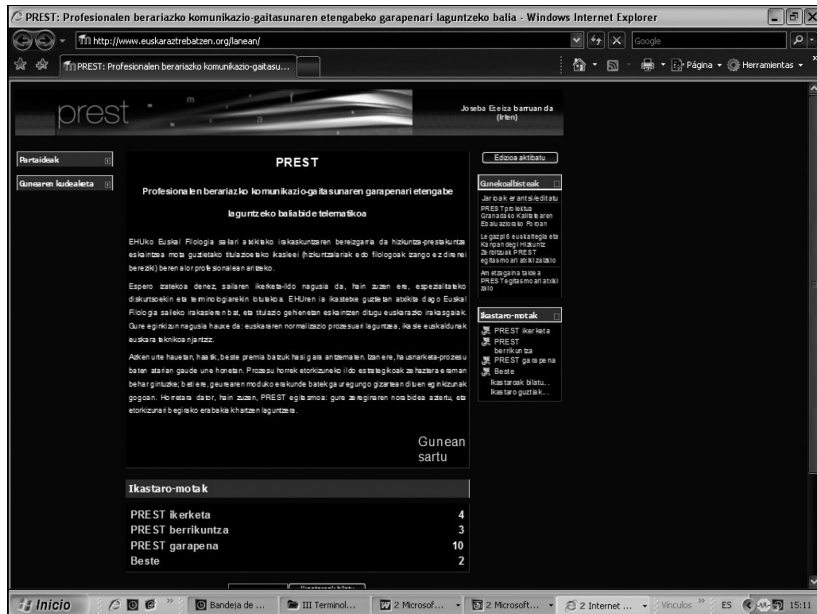
Ildo honetatik, hain zuzen, plaza ireki bat sortu dugu <http://www.euskaraztrebat zen.org> helbide elektronikoan. Bertan daude eskuragarri

PREST ikerketaren t xosten eta emait za guztiak. Bertan du ostatu hartua PREST plataforma ere. Atari honi daude at xikita lehen aipatutako beste proiektuak ere. Hurrengo irudietan ikus daitezke web-atari horren egituraren ezaugarri nagusiak:

4. irudia. PREST proiektuaren orrialdea (<http://www.euskaraztrebatzen.org>)

5. irudia. PREST plataforma telematikoa (<http://www.euskaraztrebatzen.org/lanean>)

Oharrak

1. Lan hau bi ikerketa proiekturi at xikit zen zaie: PREST ikerketa egitasmoa (EHU-GFA/O7) eta GARATERM (EJIE07/07).
2. **Ik.** Le Boterf (2000), Barnett (2001), Europako Bat zordea (2002), Alberici eta Serreri (2005), Goñi (2005), Navío (2005), Fenner eta Newby (2006), Rodríguez (2006), Zabalza (2006), Europako Kont seilua (2007), Zabala eta Arnau (2007), Ezeiza et al. (2007)...
3. **Ik.** <http://europass.cedefop.europa.eu/europass/home/vernav/Europasss+Document+s/Europass+CV/navigate.action>
4. **Ik.** <http://www.hezkuntza.ejgv.euskadi.net/r43-805/eu/>
5. **Ik.** http://www.hezkuntza.ejgv.euskadi.net/r43-573/eu/contenidos/informacion/dif10_curriculum_berria/eu_5495/f10_e.html eta <http://www.euskalcurriculum.com>
6. **Ik.** http://www.aneca.es/activin/activin_conver_LLBB.asp
7. Jatorrizko testuak ez du azpimarrik.
8. **Ik.** http://www.euskara-errektoreordetza.ehu.es/p076-11752/eu/contenidos/informacion/plan_informa/eu_plan_adjuntos/plan_gidaria.pdf
9. **Ik.** AGERCEL (2000), Le Boterf (2000), Barnett (2001), Alberici eta Serreri (2005), Knight (2005), Navío (2005), Fenner eta Newby (2006), Rodríguez (2006), Europako Kont seilua (2007), Rué (2007)...
10. **Ik.** Bronckart (1996); Noguero (1998); Habermas (1999-a eta b); Lantolf (2000); Gutiérrez (2002); López eta Encabo (2002); Bastardas (2003); Unamuno (2003), Santos eta Guillaumin (2006)...
11. **Ik.** Díaz Rojo (2000), Álvarez (2001), Cabré eta Gómez de Enterría (2006), Alcaraz et al. (2007), Castelló et al. (2007), Giovanni (2007), Sanz (2007), Zabala (2008)...

Bibliografía

AGERCEL 2000. QUALITY. Quality guide for the evaluation and design of language learning and teaching programmes and materials [CD-ROM]. Brusela: EUROCENTRES.

Alberici, A. & Serreri, P. 2005. Competencias y formación en la edad adulta. El balance de competencias. Bart zelona: Laertes Educación

Alcaraz, E., Martínez, J. M. & Yus, F. (arg.) 2007. Las lenguas profesionales y académicas Bart zelona: Ariel.

Álvarez de Mon, I. 2001. Problemas en torno a la denominación del lenguaje científico-técnico: ciencia, técnica, tecnología e ingeniería. *IBÉRICA*, 3: 31-42.

Bachman, L. eta Palmer, A. 1996. Language testing in practice. Oxford: Oxford University Press.

Barnett, R. 2001. Los límites de la competencia. El conocimiento, la educación superior y la sociedad. Bart zelona: Gedisa.

Bastardas, A. 2003. Lingüística general: elementos para un paradigma integrador desde la perspectiva de la complejidad. *LinRed*, 1. URL: http://www.linred.com/numero1_articulo_1.htm.

Bronckart, J. P. 1996. Activité langagiere, text s et discourse. Pour un interactionisme socio-discoursif. [Gaztelaniazko argitalpena (2004)], Madril: Fundación Infancia y Aprendizaje.

Cabré, Mª T. eta J. Gómez de Enterría 2006. La enseñanza de los lenguajes de especialidad. La simulación global. Madril: Gredos.

Cabré, Mª T. 1999. La terminología: representación y comunicación. Elementos para una teoría de base comunicativa y otros artículos. Bart zelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada-Universitat Pompeu Fabra.

Cassany, D. 2006. Taller de textos. Bart zelona: Paidós.

Castelló M. (koord.) 2007. Escribir y comunicarse en contextos científicos y académicos. Conocimientos y estrategias. Bart zelona: Graó.

Díaz, J. A. 2000. El modelo ecolingüístico de comunicación especializada: investigación y divulgación. *IBÉRICA*, 2: 69-84.

Elordui, A. 2007. Espezialitate-hizkeren garapen lexiko-diskurt siboa: aldakortasun terminologikoa tratat zeko zenbait irizpide In I. Ugarteburu eta P. Salaburu (arg.): *Espezialitate Hizkerak eta terminologia II. Euskara estandarra eta espezialitate hizkerak*, Bilbo: UPV-EHuren argitalpen zerbitzua, 81-94.

- Europako Bat zordea** 2002. Competencias clave. Un concepto en expansión dentro de la educación general obligatoria. Eurydice. URL: <http://www.euskalcurriculum.net/data/document/s/1/2/5/11/eurydice.pdf>
- Europako Kont seilua** 2001. Europako Erreferentzi Markoa, [euskarazko bert sioa, 2005] Donostia: HABE.
- Europako Kont seilua** 2007. Qualifications. Introduction to a concept. Estrasburgo: Council of Europe.
- Ezeiza, A.** 2008. "Hizkera berezitzen didaktika eta plataforma telematikoak: PREST proiektua", in Ugarteburu, I. eta P. Salaburu. (arg.): *Espezialitate hizkerak eta terminologia jardunaldiak II*, Bilbo: Euskara Institutua-EHU.
- Ezeiza, J.** 2007a. Espezialitateko hizkeren irakaskuntza. Ikuspegi didaktikoa. In Ugarteburu, I. eta P. Salaburu. (arg.): *Espezialitate hizkerak eta terminologia jardunaldiak II*, Bilbo: Euskara Institutua-EHU.
- Ezeiza, J.** 2007b. Analizar y comprender la topografía conceptual de los materiales para la enseñanza de lenguas. Doktoresetatik (CDrom). Madril: Antonio de Nebrija Unibertsitatea.
- Ezeiza, J. (zuz.), I. Aldezabal, Mª J. Aranzabe, X. Bilbao, A. Elordui, A. Elosegi, K. Elosegui, A. Ezeiza, eta I. Zabala.** 2007. PREST. Profesionalen berriazko komunikazio-gaitasunaren garapenera etengabe laguntzeko baliabide telematikoa. Ikerketatik xostena. URL: <http://www.euskaraztrebatzen.org/>.
- Fenner, A. eta D. Newby** 2006. Coherence of principles, cohesion of competencies. Exploring theories and designing materials for teacher education. Estrasburgo: Europako Kont seilua.
- Gangaram, R., J. Beijer eta M. Hajer** 2007. Challenges in integrating academic and professional language competencies in the curriculum in Higher Education. URL: <http://www.edia.nl/cat/s/resources/>
- García, A. eta Y. Troyano** 2006. Competencias comunicativas en el EEES. URL: <http://observatoriodosmedios.org/foros/viewtopic.php?p=336&sid=eb26e708de93d31355be05960d340091>
- Giovanni, P.** 2007. El discurso especializado escrito en el ámbito universitario y profesional: Constitución de un corpus de estudio. *Revista Signos*, 40: 147-178.
- Goñi, J. M.** 2005. El espacio europeo de educación superior, un reto para la universidad. Competencias, tareas y evaluación, los ejes del currículum universitario. Barakaldo: Octaedro.
- González, J.** 2007. "Proyecto TUNING. Informe final". URL: <http://tuning.unideusto.org/tuningeu/>
- Gutiérrez, S.** 2002. De pragmática y semántica. Madril: Arco/Libros.
- Habermas, J.** 1999a. Teoría de la acción comunicativa I. Racionalidad de la acción y racionalización social. Madril: Taurus.
- Habermas, J.** 1999b. Teoría de la acción comunicativa II. Crítica de la razón funcionalista. Madril: Taurus.
- Knight, P.** 2005. El profesorado de Educación Superior. Formación para la excelencia. Madril: Nancea.
- Kohonen, V.** 1992. Experiential language learning: second language learning as cooperative learner education. In D. Nunan (arg.) *Collaborative language learning and teaching*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Kohonen, V.** 1999. La evaluación auténtica en la educación afectiva de lenguas extranjeras. In J. Arnold (ed.) *La dimensión afectiva en el aprendizaje de idiomas*, Madril: Cambridge University Press, 295-314.
- Kohonen, V.** 2001. Towards experiential foreign language education. In V. Kohonen (arg.) *Experiential learning in foreign language education*, Harlow: Pearson Education.
- Kolb, D.** 1984. Experiential learning: experience as the source of learning and development. Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall.
- Lantolf, J., (arg.)** 2000. *Sociocultural Theory and second language learning*. Oxford: Oxford University Press.
- Le Boterf, G.** 2000. Ingeniería de las competencias. Barakaldo: Gestión 2000.
- López, A. eta E. Encabo** 2002. Introducción a la didáctica de la lengua y la literatura. Un enfoque sociocrítico. Barakaldo: Octaedro.

- López, M. eta M. Edwards** 2007. Las competencias comunicativas en el diseño de títulos universitarios en España. URL: <http://www.eduonline.ua.es/jornadas2007/comunicaciones>.
- Navío, A.** 2005. Las competencias profesionales del formador. Una visión desde la formación continua. Bart zelona: Octaedro.
- Noguerol, A.** 1998. Investigación y didáctica de lengua y literatura. In A. Mendoza (koord.): *Conceptos clave en didáctica de la lengua y la literatura*, Bart zelona: SEDLL/ ICE de la UB / Horsori, 61-74.
- Pérez, P. eta F. Zayas, F.** 2007. Competencia en comunicación lingüística. Madril: Alianza Editorial.
- Ricento, T.** 2005. Considerations of identity in L₂ learning. In E. Hinkel (arg.) *Handbook of research in second language teaching and learning*, Mahwah, N. J.: Lawrence Erlbaum Associates, 895-910.
- Rodríguez, Mª L.** 2006. Evaluación, balance y formación de competencias laborales transversales. Bart zelona: Laertes Educación.
- Rué, J.** 2007. Enseñar en la universidad. El EEES como reto para la Educación Superior. Madril: Nancea.
- Santos, M. eta A. Guillaumin (arg.)** 2006. Avances en complejidad y educación: teoría y práctica. Bart zelona: Octaedro.
- Sanz, Mª I.** 2007. El español profesional y académico en el aula universitaria. El discurso oral y escrito. Valent zia: Tirant Lo Blanch.
- Unamuno, V.** 2003. Lengua, escuela y diversidad sociocultural. Hacia una educación lingüística crítica. Bart zelona: Graó.
- UPV/EHU** 2007. Euskararen Plan Gidaria. URL: http://www.euskara-erretoreordetza.ehu.es/p076-11752/eu/contenidos/informacion/plan_informa/eu_plan/adjuntos/plan_gidaria.pdf
- Zabala, A. eta L. Arnau** 2007. Cómo aprender y enseñar competencias. Bart zelona: Graó.
- Zabala, I. et al.** 2008. GARATERM: diskurt so akademiko-profesionalaren didaktika eta garapena uztart zeko tresna informatikoen diseinua eta integrazioa helburu duen proiektua. In Ugarteburu, I. eta P. Salaburu. (arg.): *Espezialitate hizkerak eta terminologia jardunaldiak II*, Bilbo: Euskara Institutua-EHU.
- Zabala, I. eta Elordui, A.** 2006. Specialised Discourse and the Linguistic System of Basque. In B. Fernández eta I. Laka (arg.) 2006. *Andolin Gogoan: Essays in Honour of Professor Eguzkit za*. Bilbo: UPV-EHUren argitalpen zerbitzua, 895-915.
- Zabalza, M.** 2006. Competencias docentes del profesorado universitario. Calidad y desarrollo profesional Madril: Nancea.

1a. eranskina. Eginkizun teknikoetxatxikitako gaitasunak arloz arlo.

ZIENTZIAK	ARKITEKTURA ETA IKASKETA TEKNIKOAK	OSASUN ZIENTZIAK	GIZARTE ZIENTZIAK ETA ZIENTZIA JURIDIKOAK	ARTE EDERRAK ETA GIZA ZIENTZIAK
<ul style="list-style-type: none"> Baliabideak, materialak, produktuak eta abar katalogatu, ebaluatu eta kudeatu Ikerkuntza lanen oinarriak, hipotesiak, prozedurak eta ondorioak idatziz nahiz ahoz azaldu Dokumentazio-txosten konplexuak egin, ongi egituratu eta idatziak Azterketa, txosten, aurreproiektu eta proiektu teknikoak egin, ikerkuntza-, garapen-, kudeaketa- eta ekizpen-lanen inguruan Saiakuntzen proiektu eta txostenak egin Proiektu edo proposamen bat ahoz defendatu Norberaren lanak diziplinarteko profesional edo aditu talde bati aurkeztu Ahoz erantzun proiektu, txosten eta abarren inguruko galderei Zalantzak argitu bezero, enpresa, erakunde eta abarrei argibideak emanez Norberaren ikuspegiari tinko eutsi, ondo oinarritutako ezagutza zientifikoak baliatuz Argudiaketa logikoa erabili erabakiak hartzerakoan Publizitate eta marketin arloko lanetan aholkua eskaini, bai eta produktuen etiketatze eta aurkezpen arlokoetan ere Aholku zientifikoa, teknika nahiz lege arlokoa eskaini, industrian edo administrazioan Irizpenak, txostenak eta peritazio teknikoak egin 	<ul style="list-style-type: none"> Espezialitatearekin loturiko proiektuak diseinatu, erredaktatu, sinatu eta zuzendu Plan teknikoak prestatu, idatzi eta aurkeztu Bideragarritasun- eta aholkularitza-txostenak prestatu, idatzi eta aurkeztu Proiektu, aplikazio eta tresna teknikoetxatxitarri jaiotzari, produkzioari eta eraginkortasunari buruzko dokumentazio deskribatzailea prestatu eta mantendu Proiektu, aplikazio eta tresna teknikoetxatxitarri erabiltzaile edo bezeroei entzun eta aholkuak eman Dokumentazio teknikoak idatzi eta interpretatu Jarduera-arloan, bizitza baliagarriko zikloen, energia-ebaluazioaren eta jasagarritasunaren azterlanak idatzi Segurtasuneko azterlanak eta planak idatzi Jarduketa-eremuari dagokionean, ekonomia- eta ekologia-balioztapenerako txostenak egin Balioztapen-txostenak egin onura publiko edo gizarte-interesagatikoko desjabetzetan, okupazioetan eta zortasunetan Proiektu sortzaileei buruzko txostenak egin Irtenbide estandarrak edo neurriak eginak ekar ditzaketen proposamen komertzialak idatzi Publizitate-agentzientzako brief-ak idatzi eta defendatu Proiektuak jarraitzeko behar diren txostenak idatzi enpresaren zuzendaritzarentzat edo dagokion erakundearentzat 	<ul style="list-style-type: none"> Fitxa kliniko bat bete eta eguneratuta eduki Mediku-konsulta bat idatziz eskatu Epidemiologia fitxak bete Agindu-medikuen orriari dietetika-preskripzioaren fitxa bete Miaketa-, diagnosi-, jarraipen-, amaiera- eta bideratze-txostenak egin Gaixoei dituzten arazoei buruzko informazio egokia laburbildu Lagin eta analisisiei buruzko txostenak egin Alta-txostenak egin Esku-hartze terapeutikoaren prozesuaz txostena egin, erregistratu, dokumentatu, eta hala badagokio, bideratu Historia klinikoak eta beste erregistro medikoak, hirugarrenek ulertzeko hizkera egokia erabiliaz, paperean edo euskarri informatikoan idatzi Lanbide-txostenak idatzi eta zabaldu, betiere behar den isilekotasuna gordeta Eremuko profesionaleko arau zein legeak, eta baita dagozkien erregelamenduak ere, interpretatu Lege-medikuntzako dokumentuak zuzenki idatzi 	<ul style="list-style-type: none"> Kalitate-eskuliburua sortu eta idaztea, dagokion lanbide-esparruko instituzio, enpresa edo zerbitzu batentzat Historiak eta txosten teknikoak kudeatu, aurkeztea eta partekatu, beti ere oso, egiazko, eskuragarri eta eguneraturik mantenduz, lanbideko erabaki eta balorazioak hartzerakoan berme ona izate aldera Baliabide, ondasun, lan, dokumentu eta abarren inventarioak eta katalogoak egin Bezeroak eskaturiko zerbitzuak ematearekin loturiko dokumentazioa sortu eta interpretatu Esku-hartzeko plangintza prestatu eta haren xedeak definitu, ezarritako helburuaren baitan Baliabide material publiko eta pribatuaren, giza baliabideen, ondare baliabideen, kultur baliabideen eta gainerakoetxatxitarri erabilerari eta ustiatzeko proiektu bat diseinatu Edukiaz hezkuntzako, ekonomia- edo soziolaborala izan daitezkeen gidoi tekniko bat diseinatu. Merkatu-azterketak egitea, zeinetan ustiatu nahi den baliabidearen edo garatu nahi den zerbitzuaren eta demandaren arteko erlazioak zehaztuko diren. Enpresen, erakundeetxatxitarri edo instituzio publikoetxatxitarri zuzendaritzarako programak prestatu. Zerbitzu eta enpresentzako marketin- eta merkataritza-plana prestatu, kontuan hartuta inguruaren analisia, helburuen definizioa, eta merkataritza-, erakunde-, gizarte- eta hezkuntza-estrategiak 	<ul style="list-style-type: none"> Hitzeko eta irudizko komunikazio materialak sortu azoketarako, erakusketetarako, museoetarako, webguneetarako, etab. Kultura-gertakarien kudeaketarekin loturiko komunikazio eta marketin proiektuak garatu. Izaera tekniko eta kulturalako proiektuak idatzi eta aurkeztu agentzia turistiko, hotel, asia-gune eta abarretarako Kultura- eta natura-ondarearen komunikazio eta marketin programak sortu eta kudeatu Planifikazio interpretatiboa egin (helburuak ezarri, balizko erabiltzaileen analisia egin, mezuak bereizi, interpretaziorako bitartekoak aukeratu, hornidurak zehaztu) Proposamen sozial, kultural eta zientifikoak bilduko dituzten proiektuak idatzi Kudeaketa eta hedakuntza proiektuak Artearen eta Giza Zientzien arlo guztietan aurkeztu eta azaldu ahoz nahiz idatziz Kanpo-harremanak kudeatu: erakunde eta enpresetikiko komunikazioa, lan-taldeetxatxitarri koordinazioa, edizioaren koordinazioa, bileren antolaketa eta kudeaketa, etab. Multimedia sistemetan txertaturiko proiektuak garatu Testugintza-mota eta tipologia ezberdinetakoko testuak sortu, hainbat espezializazio mailatan Mota eta espezializazio maila ezberdinetakoko testuak itzuli Testu dibulgatzaile, berezitu eta literarioak editatu euskarri arruntetan (liburuak, aldizkariak, entziklopediak,) eta euskarri berrietan (kulturazko orri elektronikoak, kultura-arloko aplikazio informatikoak, etab) Komunikabideetan laguntza eta aholku linguistikoko edo literarioa eskaini, hainbat arlotan: estilo-zuzenketa, aholku literarioa edo kulturala, nazio barneko nahiz nazioarteko gaiez, kultura-gehiarrietxatxitarri prestatuta, etab. Testu baten estiloa ikuspegi kritikoek ebaluatu eta ordezko proposamenak egin Testuak eta dokumentuak, komentatu, oharrez hornitu edo editatu, diziplinako kanon kritikoek eskatzen dutenaren arabera Dokumentuak orraztu eta batasuna eman: erregistro bakoitzean hizkuntzaren idazkera arauetxatxitarri bat ez datorrena zuzendu; pasarte zalantzarik edo ilunak saihestsi; itzulpen hutsak ezagutu eta zuzendu; akatsak konpondu Glosario berezituak osatu, termino berriak sortzeko gaitasunez

1b. eranskina: Gizarte-komunikazioarekin lotutako gaitasunak arloz arlo

ZIENTZIAK	ARKITEKTURA ETA IKASKETA TEKNIKOAK	OSASUN ZIENTZIAK	GIZARTE ZIENTZIAK ETA ZIENTZIA JURIDIKOAK	ARTE EDERRAK ETA GIZA ZIENTZIAK
<ul style="list-style-type: none"> Gizarteak zientziak duen pertzepzioa modu kritikoan interpretatu eta ebaluatu Jakin-mina eta interesa piztu gai zientifikoaren inguruan Zientziaren alderdi ludikoa ezagutarazi. Gizartean oihartzuna duten gai zientifikoaren irakaskuntzarako eta komunikaziorako programak diseinatu eta gauzatu Gizartean zientziak duen hedapen eta garapenaren inguruko ikuspegi etikoen eztabaidetan parte hartu 	<ul style="list-style-type: none"> Arkitekturaren eta ingeniartzaren gizarteratzearekin zerkusia duten ekimenetan parte hartzea. 	<ul style="list-style-type: none"> Aurrerakuntza profesionalak hedatu gizarteko komunikabideetan 	<ul style="list-style-type: none"> Testu eta dokumentu berezituak laburtu eta egokitu, jendearen gehiengoarentzat ulergarria den hizkera eta hiztegia erabiliz. Testuak eta beste komunikazio-ekoizpenak egokiro komentatu eta editatu ohiko hedabide bakoitzaren hizkuntza propioan eta haien forma konbinatuetan eta euskarri berrietan. Web orriak diseinatzeko eta egitea: testuen eta irudien muntatze errazak egitea; orrialdeetan banatzea; askotariko iturrietako informazioak berrerrabili, dokumentuetan txertatu eta lortutako emaitzak egiaztatzea; etab Eguneroko prentsa baliabide gisa erabili gai jakin batzuei buruz eta haien gizarte-eraginari buruz informazioa eskuratzeko Publizitate-mezuak sortzea eta lantzea, hainbat euskarri eta hedabide erabiliz Aholkuak ematea irrati, telebista, prentsa, internet, eta komunikatzeko eta informatzeko gainerako bide eta sareetatik Estilo-liburu bat sortu eta erre-daktatu Masa-hedabideenak diren informazio, publizitateko eta aisialdiko elementuak ikuspegi kritiko batetik integratu. 	<ul style="list-style-type: none"> Arlo turistikoarekin loturiko material kultural eta informatiboak (esku-orriak, gidak etab.) sortu Euskarri ezberdinak (kartelak, erakusketa-aulak, museoetako errotulazioa eta informazioa, ikus-entzunezko dokumentuak, etab.) materialak ekoiztea Hitzeko eta irudizko komunikazio materialak sortu azoketarako, erakusketetarako, museoetarako, webguneetarako, etab. Erakusketen, artisten eta abarren katalogoak prestatu Teknologia berriak eta multimedia sistemak baliatzea edukien, dokumentuen, baliabideen, ondare historiko edo kulturalaren eta abarren aurkezpena eta interpretazioa egiteko Elkarrizketa espezializatuak egin musikariei, musikako profesionali, adituei etab. eta emaitzak aurkeztu kasuan kasuko argitalpenaren irizpideak behar bezala betez Ekoizpen eta gertakari kultural eta artistikoen komentarioak, txosten kritikoak eta balorazioak egin komunikabide idatzietarako, ikus-entzunezkoetarako nahiz medio elektronikoetarako Aipamen laburrak eta kritikak idatzi literaturaz, arteaz, zinemaz eta abar, argitaratuko dituen medioaren eta hartzaileen ezaugarrietara behar bezala moldaturik

2a. eranskina. Komunikazioaren xedea, arloz arlo.

ZIENTZIAK	ARKITEKTURA ETA IKASKETA TEKNIKOAK	OSASUN ZIENTZIAK	GIZARTE ZIENTZIAK ETA ZIENTZIA JURIDIKOAK	ARTE EDERRAK ETA GIZAZI ZIENTZIAK
<p>-Kontaketa: gertaerak, esperientziak, biografiak...</p> <p>-Deskribapena: objektu bat, fenomeno bat, prozesu bat...</p> <p>-Informazio eskuratzea eta ematea: datuak edota informazio zientifikoa biltzea, laburtzea, zabaltzea...</p> <p>-Argibideak ematea eta justifikatzea: ikerketa-prozedurak; adibideak; kasu praktikoak; etab.</p> <p>-Jarraibideak ematea: laborategiko saioak; prozedura zientifikoak; etab.</p> <p>-Hipotesiak egitea: formulatzea; azaltzea; justifikatzea; eztabaidatzea; etab.</p> <p>-Argudioa: iritzia ematea, arrazoitzea, ondorioak ateratzea, kritikatzeta...</p>	<p>-Deskribapena: tresneria eta baliabide teknologikoak...</p> <p>-Informazioa eskuratzea eta ematea: dokumentazio teknikoa biltzea, antolatzea eta laburtzea, dokumentazio administratiboa osatzea...</p> <p>-Argibideak ematea eta justifikatzea: adibideak; prozedura teknikoak; kasu praktikoak; etab.</p> <p>-Jarraibideak ematea: laborategiko saioak; tresnak erabiltzeko prozedurak; etab.</p>	<p>-Deskribapena: tresneria, gaixotasunak, sintomak, tratamenduak...</p> <p>-Informazioaren eskuratzea eta ematea: Informazio klinikoa biltzea; gaixoarengandik informazio klinikoa eskuratzea; informazioa laburtzea eta komunikatzea; etab.</p> <p>-Argibideak ematea eta justifikatzea: diagnostikoak; prozedura klinikoak; tratamenduak; etab.</p> <p>-Jarraibideak ematea: botikak; osasun-aholkuak; tratamenduak eta zaintza; etab.</p> <p>-Elkarrekintza: gaixoengandik informazioa eskuratzea; jarraibideak ematea; gaixoen egoera emozionalean eragitea; etab.</p>	<p>-Kontaketa: gertaerak, esperientziak...</p> <p>-Deskribapena: baliabideak, zerbitzuak, prozedurak...</p> <p>-Informazioa eskuratzea eta ematea: galdeketak egitea; dokumentazio teknikoa biltzea, antolatzea eta laburtzea; dokumentazio administratiboa osatzea; etab.</p> <p>-Argibideak ematea eta justifikatzea: zerbitzuak; prozedurak, kasu praktikoak; etab.</p> <p>-Jarraibideak ematea: orientazioa; aholkularitza; estrategiak; etab.</p> <p>-Hipotesiak egitea: formulatzea; azaltzea; justifikatzea; eztabaidatzea; etab.</p> <p>-Argudioa: iritzia ematea, arrazoitzea, ondorioak ateratzea, kritikatzeta, marketina, publizitatea...</p> <p>-Elkarrekintza: informazio adierazgarria eskuratzea; egoera emozionalean eragitea; ekintzara bultzatzea; orientabideak ematea; etab.</p>	<p>-Kontaketa: gertakari eta bilakaera historikoak...</p> <p>-Deskribapena: arte-lanak...</p> <p>-Informazioa eskuratzea eta ematea: dokumentazio bibliografikoa biltzea, antolatzea eta laburtzea; baliabideak, zerbitzuak eta prozedurak azaltzea; etab.</p> <p>-Argibideak ematea eta justifikatzea: arte-lanei buruz; musika-lanei buruz; lan literarioei buruz; etab.</p> <p>-Jarraibideak ematea: arte-sorkuntzarako irizpideak; sorkuntza literarioarako irizpideak; artea, literatura eta musika interpretatzeko irizpideak; etab.</p> <p>-Hipotesiak egitea: formulatzea; azaltzea; justifikatzea; eztabaidatzea; etab.</p> <p>-Argudioa: iritzia ematea, arrazoitzea, ondorioak ateratzea, kritikatzeta...</p>

2b. eranskina: Funtsezko komunikazio-eragiketak arloz arlo

ZIENTZIAK	ARKITEKTURA ETA IKASKETA TEKNIKOAK	OSASUN ZIENTZIAK	GIZARTE ZIENTZIAK ETA ZIENTZIA JURIDIKOAK	ARTE EDERRAK ETA GIZA ZIENTZIAK
<p>E01. Dokumentazio-lana: informazioa bilatu, bildu, hautatu, oharrak hartu, informazioa antolatu, analizatu, kritikoki aztertu...</p> <p>E02. Testuen hustuketa: ideia nagusiak identifikatu, eskemak egin, hitz gakoak identifikatu, Informazioa laburbildu, informazioa zehaztu, hedatu, soildu, alderatu, moldatu, osatu...</p> <p>E03. Testugintza: testuinguratzea, planifikazioa, egituratzea, gidaritza, kontrola, zuzenketa...</p> <p>E04. Informazioaren komunikazioa: solaskideen beharretara egokitu, solaskidea gidatu, malgutasunez komunikatu, berbaldia kontrolatu eta zuzendu, hutsak konpentsatu...</p> <p>E05. Azalpena: gaia testuinguratu, gaia zehaztu, aurrekariak laburbildu tesia aurkeztu, hipotesiak garatu, ondorioak atera...</p> <p>E07. Argudioa: Nork bere ikuspuntua zehaztu, besteen ikuspegiak alderatu eta laburbildu, argudioak garatu, besteen iritziei erantzun...</p> <p>E09. Elkarlana: galdetu eta erantzun, parte hartzera bultzatu, jarraibide xeheak eman arazoak, auziak garbi azaldu, azalpenak eskatu, konponbideak proposatu eta negoziatu...</p>	<p>E01. Dokumentazio-lana: informazioa bilatu, bildu, hautatu, oharrak hartu, informazioa antolatu, analizatu, kritikoki aztertu...</p> <p>E05. Azalpena: egitasmoak testuinguratu, proiektua aurkeztu, tresneria deskribatu, ezaugarriak zehaztu, prozesua deskribatu, argibideak eman...</p>	<p>E01. Dokumentazio-lana: informazioa bilatu, bildu, hautatu, oharrak hartu, informazioa antolatu, analizatu, kritikoki aztertu...</p> <p>E03. Erregistro-lana: protokoloak ezagutu; fitxak eta historiak bete; txostenak egin...</p> <p>E04. Informazioaren komunikazioa: solaskideen beharretara egokitu, solaskidea gidatu, malgutasunez komunikatu, berbaldia kontrolatu eta zuzendu, hutsak konpentsatu...</p> <p>E05. Azalpena: aurrekariak, sintomak eta sendabideak azaldu, diagnostikoa egin,...</p> <p>E06. Instrukzioa: jarraibideak eman; justifikatu; argibideak erantsi; oharrak egin...</p> <p>E07. Argudioa: Hipotesiak egin, nork bere ikuspuntua zehaztu, besteen ikuspegiak alderatu eta laburbildu, argudioak garatu, besteen iritziei erantzun...</p>	<p>E01. Dokumentazio-lana: informazioa bilatu, bildu, hautatu, oharrak hartu, informazioa antolatu, analizatu, kritikoki aztertu...</p> <p>E03. Erregistro-lana: protokoloak ezagutu; fitxak eta inprimakiak bete; txostenak egin...</p> <p>E03. Testugintza: testuinguratzea, planifikazioa, egituratzea, gidaritza, estiloaren doikuntza, prozesuaren kontrola, zuzenketa, edizioa...</p> <p>E04. Informazioaren komunikazioa: solaskideen beharretara egokitu, solaskidea gidatu, malgutasunez komunikatu, berbaldia kontrolatu eta zuzendu, hutsak konpentsatu...</p> <p>E05. Azalpena: gaia testuinguratu, aurrekariak laburbildu, tesia aurkeztu, hipotesiak egin, ondorioak atera...</p> <p>E05. Azalpena II: egitasmoak testuinguratu, proiektua aurkeztu, tresneria deskribatu, ezaugarriak zehaztu, prozesua deskribatu, argibideak eman...</p> <p>E06. Instrukzioa: jarraibideak eman; justifikatu; argibideak erantsi; oharrak egin...</p> <p>E07. Argudioa: Nork bere ikuspuntua zehaztu, besteen ikuspegiak alderatu eta laburbildu, argudioak garatu, besteen iritziei erantzun; argudio juridikoa;...</p> <p>E08. Bitartekaritza: testuinguruaz jabetu; funtsezko datuak eskuratu eta eman; arazoak konpontzeko bitartekoak aztertu eta aurkeztu; informazioa laburbildu; beste solaskide eta erakundeekin harremanetan jarri; etab.</p> <p>E09. Elkarlana: galdetu eta erantzun, parte hartzera bultzatu, jarraibide xeheak eman arazoak, auziak garbi azaldu, azalpenak eskatu, konponbideak proposatu eta negoziatu...</p>	<p>E01. Dokumentazio-lana: informazioa bilatu, bildu, hautatu, oharrak hartu, informazioa antolatu, analizatu, kritikoki aztertu...</p> <p>E03. Erregistro-lana: fitxak egin; dokumentu biltzeak; artxiboak; etab.</p> <p>E03. Testugintza: testuinguratzea, planifikazioa, egituratzea, gidaritza, estiloaren doikuntza, prozesuaren kontrola, zuzenketa, edizioa...</p> <p>E04. Informazioaren komunikazioa: solaskideen beharretara egokitu, solaskidea gidatu, malgutasunez komunikatu, berbaldia kontrolatu eta zuzendu, hutsak konpentsatu...</p> <p>E05. Azalpena: egitasmoak testuinguratu, proiektua aurkeztu, tresneria deskribatu, ezaugarriak zehaztu, prozesua deskribatu, argibideak eman...</p> <p>E07. Argudioa: Nork bere ikuspuntua zehaztu, besteen ikuspegiak alderatu eta laburbildu, argudioak garatu, besteen iritziei erantzun; argudio juridikoa;...</p>

3a. eranskina: Testuinguru akademiko eta profesioetan komunikatzeko oinarrizko ahalbide pragmatiko eta funtzionalak

ZIENTZIAK	ARKITEKTURA ETA IKASKETA TEKNIKOAK	OSASUN ZIENTZIAK	GIZARTE ZIENTZIAK ETA ZIENTZIA JURIDIKOAK	ARTE EDERRAK ETA GIZA ZIENTZIAK
<ul style="list-style-type: none"> Ekoizpen akademikoaren ohiko konbentzio eta eskakizunak ezagutzea Ekoizpen akademikoaren ohikoak diren azalpen moduen (irudiak, taulak, formulak, grafikoak etab.) oinarrizko erabilerak ezagutzea Analisiaren eta sintesiaren oinarrizko estrategiak menderatzea, askotariko informazioak antolatu eta integratzeko mailan Argudio eta ideiak azaltzeko orduan zehaztasuna Beste espezialisten hizkera eta proposamenak ulertzeko gaitasuna Idatzizko eta ahozko komunikaziorako gaitasun ona erakustea, ikerlan baten edo aplikazio baten emaitza aisetasunez eta konfiantzaz aurkeztu ahal izateko, ebaluazio kritikoa egingo duten lankideen edo aztertzaileen aurrean, testuinguru formalean nahiz informalean Adituak ez direnei eta jendeari, oro har, zientzia azaltzeko gaitasuna Adituak ez direnekin komunikatzeko gaitasuna, laneko hainbat eginkizunen testuinguruan: gida edo monitore-lanean; idazle, erredaktore edota kazetari espezializatuaren langintzan; dibulgazio-lanean; aholkulari zientifikoaren eginkizunean; etab. Hezkuntza arloan gai zientifikoak azaltzeko gaitasuna Gai zientifikoaren inguruan ikusmina eta interesa pizteko gaitasuna Adituen nahiz adituak ez diren galderei testuinguru ezberdinetan erantzuteko gaitasuna: proiektuek, produktuek, gai espezializatu baten inguruan, etab. Bezeroei, enpresei, erakundeiei eta besteri arreta egokia eskaintzeko behar diren ezagutzak eta trebetasunak Gai zientifikoaren inguruko komunikazio egoeretan aise aritzeko gaitasuna, testuinguru komunikatiboa edozein delarik 	<ul style="list-style-type: none"> Informazio teknikoak interpretatzeko gai izatea Analisi eta sintesirako gaitasuna Hitzaren eta irudiaren bidez komunikatzeko gai izatea Gai izatea ideiak era konbentzigarrian komunikatzeko Gai izatea txostenak egite eta aurkezte aldera, ahoz zein idatziz erraz komunikatzeko Gai izatea lanaren irizpideak eta emaitzak ahoz azaltzeko eta defendatzeko Gai izatea talde-laneko jardueretan komunikazio eraginkorra garatzeko Gai izatea bezeroekin, administrazioarekin eta erabiltzaileekin elkarrekin aritzeko Gai izatea jarraibide argiak emateko eta jasotzeko Gai izatea arloko gaietan adituak ez direnekin komunikatzeko Gai izatea proposamen bateko informazioa era trebetasunez eta teknikaz jasotzeko Gai izatea gizarte osoari jardun tekniko konplexuei buruzko informazio eraginkorra emateko, txosten sendoak eta dokumentazioaren diseinua ondo ulertzeko eta idatziz 	<ul style="list-style-type: none"> Gai izatea aurrerakuntza profesionalak hainbat forotan komunikatzeko Gai izatea gaixoari arretaz entzuteko, dituen arazoei buruzko informazio garrantzitsua jaso eta laburtu, eta informazio horren edukia ulertzeko aldera Gai izatea modu eraginkor eta argian komunikatzeko, ahoz zein idatziz gaixoeekin, senitatekoekin, hedabideekin eta beste profesionalekin Gai izatea modu arinean ahoz eta idatziz komunikatzeko, pazienteekin, beste lankideekin, agintariekin edo gizarte zabalarekin, ezagutza eta informazio profesionala partekatze eta zabaltze aldera iritzi klinikoak baliaratzeko Gai izatea pazienteei, zaintzaileei eta haien familiari informazioa emateko 	<ul style="list-style-type: none"> Informazioa biltzeko, hautatzeko, antolatze, irudikatze, zaintzeko, berreskuratzeko, hedatzeko, elkartrukatzeko eta hartara iristeko gaitasuna Trebetasunak izatea erabiltzaileen beharren arabera informazioa antolatze eta igortze aldera informazioa analizatzeko, sintetizatze eta ahoz zein idatziz komunikatzeko Komunikabideak eta haietako erregistro nagusiak ezagutzea, beti ere, mezuak, haien bidez hedatuko diren mezuak, kanpainak eta programak egiten lagundu ahal izateko eta horretarako aholkuak emateko Trebetasunak izatea hedabideak analizatzeko eta hautatzeko, beti ere, komunikazio-mezuei eta kanpainei egokituriko komunikazio-estrategien arabera Gai izatea helburuen eta komunikabidearen arabera hainbat komunikazio-teknika hautatzeko eta erabiltzeko Gai izatea beste eremu batzuetako eta hainbat testuingurutako adituekin komunikatu eta haien artean integratu ahal izateko, entzuketara eraginkorrerako Gai izatea aholkularitza eta bitartekaritza prozesuetan ezinbestekoak diren komunikazio, elkarriketarako eta entzuketara eraginkorrerako Lanbide-jarduerako hainbat egoeratan eta hainbat hizkeratan eraginkorki moldatzeko behar diren komunikazio-trebetasunak izatea Lanbideko esku-hartzearen testuinguruan (aholkularitza, bitartekaritza, salerosketa, eta abar) pertsonen arteko komunikazio-trebetasunak izatea Proiektuen kudeaketako, dokumentazio-laneko, giza baliabideko prozesu konplexuen kudeaketan negoziatzeko eta komunikatzeko trebetasunak izatea Lanbidearen arloan hainbat entzuleriari dagozkion kontzeptuak, arazoak eta etorkizunerako aukerak komunikatzeko ezagutzak eta trebetasunak izatea Gai izatea lanbide-gaietan hizkera erraza eta ulergarri batean jarraibideak emateko Profesional eta enpresekiko komunikazioan egiten diren proposamen edo prozesuetan argudio argi eta sendoak egiteko gaitasuna izatea Hainbat motatako hedabideei hobekien egokitzen zaizkien hizkuntza-baliabideak aukeratzeko trebetasuna izatea, ohiko hedabideetako bakoitzaren (prentsa, argazkia, irratia, telebista...) berariazko hizkeran komunikatzeko aldera Hainbat motatako mezuak prestatzerakoan erabili behar diren elementu grafikoak, irudiak eta testuak sortzeko eta garatzeko gaitasuna eta trebetasuna izatea 	<ul style="list-style-type: none"> Dokumentazio konplexuaren analisi eta sintesia egiteko gaitasuna izatea, horretaz baliaturik aipamenak, testu-iruzkinak, itzulpenak, txostenak, ikerkuntza memoriak eta abar osatzeko Gaitasuna izatea iturri dokumentalak analizatzeko, interpretatzeko eta sintetizatze, arte-lanak, literatura- edo musika-ekoizpenak edo arkeologia-, historia- edo natur ondarea azaldu eta testuinguruan kokatzeko aldera Gaitasuna izatea helburuak ezartzeko, balizko erabiltzaileak aztertzeko, mezuak aukeratzeko, interpretazio-bitartekoak hautatzeko eta ekipamendu-beharrak zehazteko, arte-, musika-, literatura-, arkeologia-, historia- edo natur ondarearen komunikazio eta marketin-programak sortu eta kudeatzeko aldera Gaitasuna izatea arte-lanek, musika- edo literatura-ekoizpenek edo ondare arkeologiko, historiko edo naturalaren piezen ezaugarriak egokitzen zaizkien aurkezpen-sistemak hautatzeko, ezaugarriok modu eraginkorrean komunikatzeko aldera Enpresa-komunikazioko trebetasunak izatea multimedia sistemak eta komunikabideen bitartez marketin- eta zabalkuntza- kanpainak antolatze Trebetasuna izatea arte, musika, literatura, arkeologia, eta historia arloetako proiektuak edota natur ondarea sustatzeko komunikatzeko eta hedatzeko, askotariko testuinguruetan eta hainbat hartzaile motarentzat

3b. eranskina. Ahalbide lexiko eta semantikoak

ZIENTZIAK	ARKITEKTURA ETA IKASKETA TEKNIKOAK	OSASUN ZIENTZIAK	GIZARTE ZIENTZIAK ETA ZIENTZIA JURIDIKOAK	ARTE EDERRAK ETA GIZA ZIENTZIAK
<ul style="list-style-type: none"> Terminologia berezituaren alderdi nagusiak ezagutzea Hiztegi zientifikoaren, nazioarteko konbentzio terminologikoen eta tokiko hizkuntzetarako egokitzapenen alderdi nagusiak ezagutzea Kontzeptu, printzipio eta teoria zientifikoak ulertzeko eta adierazteko jakintza arlo bakoitzak bere dituen kontzeptuei dagokien hiztegia ezagutzea Terminologia berezitua erabiltzeko eta kritikatzeko gaitasuna Dagokion espezialitate zientifikoari atxikitako printzipio, termino eta kontzeptuak erabiliz egoki jardutea Dagokion espezialitate zientifikoari atxikitako oinarritzko kontzeptuak zuzen definitzen jakitea, aldian-aldian egoerak eskatzen dituen harremanetan arloko gaiei buruz aise jardun ahal izateko moduan, komunikazio-testuingurua edozein delarik 	<ul style="list-style-type: none"> Gai izatea proiektu teknikoan euskarri diren diziplinetako printzipio eta teorien terminologia eta nomenklaturak erabiltzeko Lanbideko hizkeran modu eraginkorrean komunikatzeko gai izatea 	<ul style="list-style-type: none"> Gai izatea beste profesionalekiko elkarrekin eraginkorra izateko terminologia menderatzeko Gai izatea medikuntzako terminoak beren osagai nagusietan banatzeko, eta haietatik abiatuz medikuntzako termino berriak osatzeko 	<ul style="list-style-type: none"> Gai izatea lanbideko gai eta aferei buruz komunikatzeko eta mezuak igortzeko, ahoz zein idatziz, terminologia egokia erabiliz Eginkizun akademikoetan, irakaskuntzaren zein ikerkuntzaren jardueran hizkera zientifiko erabiltzeko gaitasuna izatea Publizitate-mezuetan eta komunikazio-kanpainetan hizkuntzari molde sortzailea emateko gaitasuna izatea Diskurtsoak hizkuntzaren erregistro jasoari egokitzeko gaitasuna 	<ul style="list-style-type: none"> Dokumentuak interpretatzeko gaitasuna izatea, bereziki menperatuz terminologia berezitua eta teknikoak, ahozko edo idatzizko aurkezpen akademiko edo profesionalak egiteko Hiztegi teknikoak menperatzea, ikerkuntza eta dokumentazio lanetan parte diren espezialitateen hizkerak behar bezala ulertzeko Arloko diziplinetako terminologia berezitua eta teknikoak menperatzea, kritika-, txosten-, ikerkuntza eta antzeko lanak egiteko eta lanok ahoz eta idatziz eta euskarri nahiz medio ezberdinetan egoki komunikatzeko Teknika artistiko, musika mota edo literatura genero bakoitzak bere dituen lexikoa, kode eta kontzeptuak ondo ezagutzea, sorkuntza mota bakoitzaren sormen-hizkuntza berezia eta hari loturiko ideia artistiko eta estetikoak hitzez adierazteko

JUSTIFIKAZIOA

Bestela pent sa baliteke ere, komunikazio-gaitasunak funt sezkoak dira arteen arloko profesionalen jardunean; are gehiago, arteak XXI. mendean duen gizarte-testuinguruan. Izan ere, askotariko egoera komunikatiboei erant zun beharko diete jarduera artistikoen munduko eragileek beren ohiko zereginetan: erakundeekiko harremanetan, hezkunt zan, komunikabideekiko harremanetan, ikuskizunen eta arte-lanen azalpenean eta kritikan, artearen zabalkunde, eta abar. Esan gabe doa arlo honetan orotariko espezialitate artistikoak sart zen direla: pintura, eskultura, musika, ant zerkia, argazkigint za, eta abar. Arteen gizarte-diment sioa, beraz, oso zabala da ikuskera honetan.

Alabaina, arteen gizarte-diment sioa areagot zeak erronka berriak ekarri dizkio euskarari, bereganatu beharreko hainbat eremu zabaldu bait zaizkio aurrez aurre: jarduera artistikoaren sustapenaren esparrua, arte-sorkunt zaren mundua, artearen merkatua, espezialitate artistikoen ikastegietakoa, erakusketa-aretoen eta museoen mundua, ikuskizun-aretoena, eta abar. Eremu horietan nabarmen-nabarmena da, jada, gizartearent zat erreferente izango diren profesional euskaldunen beharra; izan ere, ondo gaitutako profesionalik gabe nekez normalizatu eta gara-tuko baita euskara arlo berri hauetan.

Irakasgai honek, bada, jarduera artistikoen esparruan arituko diren profesional eta eragileen komunikazio-gaita-sunen pizgarri izan nahi du. Horretarako, hainbat baliabide jarriko ditu haien esku, beren testuinguru profesiona-letako eskakizunei egokiro erant zuteko gai izan daitezzen.

HELBURUAK

Hauek dira irakasgai honek jomugan hartuko dituen bost gaitasunak:

- 1. gaitasuna.** Arteen historiaren eta sorkunt za artistikoaren iturri dokumentalen analisia, interpretazioa eta sintesia egitea.
- 2. gaitasuna.** Problema artistiko konplexuak, arte-lanen proiektuak eta sorkunt za-prozesuak, ahoz nahiz idat ziz, modu argian aurkeztea
- 3. gaitasuna.** Ideia artistikoen, arte ekoizpenaren eta arte-lanen inguruko azalpenak, argibideak zein aho-lkuak ematea eta kritika formalak egitea, komunikazio-testuinguruaren eskakizunak aint zat hartuta
- 4. gaitasuna.** Sorkunt za-prozesuaren barruan ideiak eta proposamenak ekoiztea, aurkeztea eta argudiat zea, adostasunerako bideak eta elkarlana erraztuz.
- 5. gaitasuna.** Ikuskizunak, erakusketak, zabalkunde-ekitaldiak, hezkunt za-programak eta ant zekoak antolat zeko, hedat zeko eta kudeat zeko erabilt zen diren komunikazio, dokumentu eta protokolo profesional ohikoenak ezagut zea eta aise baliat zea

LANGAIK / EDUKIAK

Hauek dira irakasgai honek langai hartuko dituen alderdiak

-Arteen arloko komunikazio-eskakizunak: komunikazio-eremuak, helburuak, jorratu ohi diren gaiak, gaien trataera...

-Komunikazioaren moldea : baldint za fi sikoan arabera, mint zaideen ezaugarrien arabera, euskarrien eta baliabideen arabera...

-Komunikazio-jarduerak: informazioa eskurat zeko irakurketa, jendaurreko azalpena, ent zuketa arretat sua, ahozko elkarreagina, elkarreagin idat zia, idat zizko ekoizpena, bitartekat za...

-Testuak: testu akademikoak (artikulu espezializatuak, laburpenak, debate akademikoak, azterketa bibliografi koak, ekoizpen artistikoen iruzkinak...), testu teknikoak (katalogoak, gidak, adituen t xostenak, egitasmoak, material didaktikoak...), komunikabideetako testuak (erreportajeak, elkarriketak, kritikak...), zabalkunde testuak, literatur testuak, eta abar.

-Estilo eta terminologia espezializatuak.

AMAIERAKO SOSLAIA / EBALUAZIORAKO IRIZPIDEAK

Hauxe da ikasgai honek bilatzen duen amaierako soslaia

- Diziplinaren kanon kritikoak ekoizpen artistikoei, musikalei edota literarioei, aplikatuzko trebetasuna, lan edo proposamenak komentatuzko, oharrak eransteko, kritikatzeko eta ikerkuntza mota ezberdinen emaitzak azaltzekoan
- Musika-, arte- zein literatura-ekoizpenarekin zerikusia duen dokumentazioa edozein euskarritan eskuratzeko, kudeatzeko eta ebaluatuzko trebetasuna, analisia, indukzioa, dedukzioa eta sintesia baliatuta.
- Arte-lanek, musika- edo literatura-ekoizpenen ezaugarriei egokitzen zaizkien aurkezpen-sistemak hautatzeko trebetasuna, ezaugarriok modu eraginkorrean komunikatzen aldera
- Ahozko zein idatzko berbaldiak prestatzeko eta gauzatzeko estrategia eraginkorrak.
- Lanbide-adierazpide den aldetik, hizkuntza estandarren irizpideen ezagutza nahikoa.
- Artearen sormen-hizkuntza (lexikoa eta terminologia) aise baliatuzko arte esparruak bere dituen kontzeptuak, pentamenduak eta diskurtsoak adierazteko.

EBALUAZIO-PROZEDURA

Gaitasunak egiaztatuzko hiru bide erabiliko dira:

-**Parte-hartzea** talde-lanerako gaitasuna, jokabide autonomoa, jarrera aktiboa, ekarpenen kalitatea, eta abar.

-**Portafolioa:**

-Jomugan hartutako gaitasunak egiaztatzen dituzten 5-10 lan (ahozkoak zein idatzkiak). Gutxienez gaitasun bakoitzeko bat.

-Komunikazio eraginkorrerako irizpideak laburbiltzen dituen txostena.

- Estilo eta terminologia zainduaren auzi adierazgarrien inguruko 20 fitxa.

-**Azterketa-proba(k).**

Ikasturte hasieran jakinaraziko zaie ikasleei zein izango den ebaluazio-protokoloa: gaitasunak erakutsi behar diren maila, atalez ataleko puntuazio-baremoak, zuzenketarako irizpideak, eta abar. Ikasturte hasieran argituko da, halaber, zer aukera dituzten eskola-saiotara etortzen ez diren ikasleek. Edozein kasutan, beti hartuko dira aintzat UPV/EHUREN arautegiak ebaluaziorako ematen dituen jarraibideak eta ezartzen dituen eskakizunak.